

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22.07.1982, sp. zn. 11 Tz 16/82, ECLI:CZ:NS:1982:11.TZ.16.1982.1

Číslo: 17/1983

Právní věta: I. K otázce jednoty skutku u pokračujícího trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák. Jestliže pachatel soustavně rozkrádá knihy a je při tom veden stejným záměrem, např. vytvořit si tak vlastní knihovnu, není překážkou jednoty skutku, že rozkrádání provádí ke škodě různých socialistických organizací a různými formami jednání uvedenými v § 132 odst. 1 písm. a) až c) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 22.07.1982

Spisová značka: 11 Tz 16/82

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Jednota skutku, Pokračování v trestném činu, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 17/1983 sb. rozh.

I. K otázce jednoty skutku u pokračujícího trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák.

Jestliže pachatel soustavně rozkrádá knihy a je při tom veden stejným záměrem, např. vytvořit si tak vlastní knihovnu, není překážkou jednoty skutku, že rozkrádání provádí ke škodě různých socialistických organizací a různými formami jednání uvedenými v § 132 odst. 1 písm. a) až c) tr. zák.

II. Jednota skutku u pokračující trestné činnosti je přetržena též vyhlášením zprošťujícího rozsudku. Pachatele pak lze stíhat jen za část pokračující trestné činnosti spadající do doby po vyhlášení tohoto rozsudku; ohledně předchozí části platí překážka rei iudicatae (§ 11 odst. 1 písm. f/ tr. ř.).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 22. 7. 1982 sp. zn. [11 Tz 16/82.](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, Nejvyšší soud ČSR zrušil usnesení městského soudu v Praze ze dne 3. února 1982 sp. zn. 4 To 8/82 a rozsudek obvodního soudu pro Prahu 1 z 21. července 1981 sp. zn. 3 T 116/81 a obvodnímu prokurátorovi po Prahu 1

přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 1 z 21. července 1981 sp. zn. 3 T 116/81 byl obviněný ing. J. K. uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. a odsouzen podle § 132 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 písm. a) tr. zák. podmíněně odložen na zkušební dobu stanovenou podle § 59 odst. 1 tr. zák. na dva roky.

Podle zjištění obvodního soudu pro Prahu 1 se obviněný trestného činu dopustil tím, že v době od roku 1972 do 29. března 1978 v Městské knihovně v Praze, Praha 1, nám. dr. Václava Vacka, odcizil postupně 127 knih v hodnotě 1900 Kčs ke škodě uvedené organizace.

K odvolání obviněného městský soud v Praze usnesením ze 3. února 1982 sp. zn. 4 To 8/82 zrušil podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. ř. rozsudek obvodního soudu pro Prahu 1 a podle § 259 odst. 1 tr. ř. mu věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

V šestiměsíční lhůtě od právní moci (§ 272 tr. ř.) podal ve prospěch i v neprospěch obviněného proti usnesení městského soudu v Praze ministr spravedlnosti ČSR stížnost pro porušení zákona. Poukázal na to, že městský soud v Praze zrušil rozsudek obvodního soudu pro Prahu 1 a vrátil mu věc k novému projednání a rozhodnutí jen proto, že považoval za nutné doplnit důkazy dotazem na poškozenou organizaci, popřípadě výslechem jejího informovaného zástupce k tomu, zda vůbec bylo možné odcizit v Městské knihovně v Praze tak velké množství knih. K požadavku městského soudu v Praze ministr spravedlnosti ČSR uvedl, že takový důkaz si mohl městský soud v Praze opatřit sám, aniž by nahrazoval činnost soudu prvního stupně, a potom mohl ve věci sám rozhodnout.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Stížnosti pro porušení zákona lze přisvědčit v tom, že požadavek městského soudu v Praze, aby obvodní soud pro Prahu 1 doplnil dokazování zprávou Městské knihovny v Praze, popřípadě výslechem jejího informovaného zástupce k postupu při vypůjčování knih a k možnosti odcizování knih, aniž by to vzbudilo pozornost pracovníků knihovny, není opodstatněný. K průběhu tzv. vypůjčného procesu se podrobně vyjádřila svědkyně E. P., vedoucí odboru služeb pro dospělé čtenáře Městské knihovny v Praze. Tato svědkyně ve své výpovědi uvedla, že v knihovně je zaveden volný výběr knih, což znamená, že čtenář si podle svého uvážení vybírá z vystavených knih a při odchodu předloží vybrané knihy příslušnému pracovníku knihovny, který z knihy odebere knižní lístek, založí ho do pouzdra čtenáře a uloží ho v knihovně, přičemž do legitimace čtenáře zároveň vyznačí vypůjčenou knihu. Z výpovědi svědkyně nevyplývá, že by se tento průběh vypůjčného procesu, stanovený vypůjčným řádem, nějak měnil. Z popsaného způsobu vypůjčování knih, který je určitou obdobou prodeje zboží v samoobslužných prodejnách, je pak zřejmá i možnost odcizování knih, aniž by o muselo vzbudit pozornost pracovníků knihovny. V souladu s tím nakonec je i objektivně zjištěná okolnost, že u obviněného bylo nalezeno větší množství knih, které pocházely z Městské knihovny v Praze a které neprošly vypůjčným procesem. Vzhledem k tomu, že bylo dále objektivně zjištěno, že obviněný byl od roku 1972 čtenářem Městské knihovny v Praze, není třeba zpochybňovat možnost postupného odcizování knih, které zjistil obvodní soud pro Prahu 1.

Postup městského soudu v Praze, pokud z důvodu napadeného ve stížnosti pro porušení zákona zrušil rozsudek obvodního soudu pro Prahu 1 a vrátil mu věc k novému projednání a rozhodnutí, tedy neodpovídal zákonu. Usnesením městského soudu v Praze a v řízení, které tomuto usnesení předcházelo, však byl porušen zákon především v jiném směru.

Obvodní soud pro Prahu 1 projednával trestní věc obviněného ing. J. K. na podkladě obžaloby obvodního prokurátora pro Prahu 9 z 21. května 1981 sp. zn. Pv 285/78. V této obžalobě je obviněnému kladeno za vinu, že v době od roku 1972 do 29. března 1978 v Praze 1 v Městské knihovně v Praze odcizil postupně 130 knih v hodnotě 1922 Kčs ke škodě uvedené organizace.

Ze spisu obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 2 T 44/76 vyplývá, že obžalobou obvodního prokurátora po Prahu 8 z 13. února 1976 sp. zn. Pv 1207/75 byl obviněný ing. J. K. stíhán pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. b) tr. zák., jehož se měl dopustit tím, že v době od 27. prosince 1974 do 23. května 1975 jako pracovník nár. podniku České loděnice ve funkci vedoucího výpočetní stanice si u podniku Kancelářské stroje Praha opatřoval různé knihy a odbornou literaturu na účet podniku v celkové hodnotě 2505 Kčs; tyto publikace však neodevzdal ani po ukončení pracovního poměru a ponechal si je ve svém držení pro svou potřebu ke škodě podniku. Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 8 z 16. března 1977 sp. zn. 2 T 44/76 ve spojení s usnesením městského soudu v Praze z 16. srpna 1977 sp. zn. 4 To 241/77 byl obviněný podle § 226 písm. a) tr. ř. pravomocně zproštěn obžaloby pro uvedený trestný čin.

Za této situace vyvstává otázka, zda v poměru mezi tím, pro co je obviněný stíhán v přezkoumávané věci, a tím, pro co byl stíhán ve věci obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 2 T 44/76, nejde o totožnost skutku. Obvodní soud pro Prahu 1 i městský soud v Praze k této otázce zaujaly stanovisko, že o totožný skutek nejde. S tímto jejich názorem však nelze souhlasit.

Pokud by bylo správné zjištění obvodního soudu pro Prahu 1, že obviněný odcizil knihy v Městské knihovně v Praze v době o roku 1972 do 29. března 1978, znamenalo by to, že toto jednání obviněného zčásti spadalo do doby, kdy se měl dopustit jednání, pro které byl ve věci obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 2 T 44/76 pravomocně zproštěn obžaloby. Mezi obojím jednáním obviněného je tedy zřejmá časová souvislost. Z příslušných trestních spisů je dále patrné, že obviněný v obou případech shromažďoval knihy ve svém pokoji na ubytovně v Praze 9, U svobodárny 12. Z obsahu spisu obvodního soudu pro Prahu 1 sp. zn. 3 T 116/81 vyplývá, že v pokoji obviněného bylo shromážděno mnohem větší množství knih, než které se nakonec stalo předmětem obžaloby a že tyto knihy nepocházely jen z Městské knihovny v Praze, ale i z dalších zařízení, zejména ze Státní knihovny ČSR. Celou věc názorně v tomto směru dokresluje výpověď svědka L. K., provozáře OPBH v Praze 9, že v pokoji obviněného si již dříve při výkonu svého zaměstnání všiml neobvyklého množství knih (podle odhadu svědka snad asi 5000 svazků), které byly umístěny ve všech přístupných místech pokoje, i výpověď svědkyně M. M., uklízečky, že značné množství knih, které se ani nevešly do skříně jí bránilo v řádném provádění úklidu. V souladu s tím je ostatně i výpověď svědkyně E. B., vedoucí ubytovny, která poukázala na to, že je ve funkci od roku 1976 a že již v té době byly na obviněného stížnosti, že pro značné množství knih nelze v jeho pokoji řádně uklízet. Tyto okolnosti svědčí pro závěr, že obviněný po delší dobu shromažďoval knihy, že v jeho jednání šlo o realizaci téhož záměru knihy hromadit a vytvořit si vlastní knihovnu a že obviněný tento záměr uskutečňoval tím, že si různým, jemu dostupným způsobem a na různých místech opatřoval značné množství knih. Není proto správný názor obvodního soudu pro Prahu 1, s nímž se v napadeném usnesení ztotožnil městský soud v Praze, že ve věci obvodního soudu pro Prahu 1 sp. zn. 3 T 116/81 a ve věci obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 2 T 44/76 jde o dva samostatné skutky, mezi nimiž chybí jakákoli bližší souvislost. V podstatě je vůbec nesprávné zdůvodnění tohoto názoru tím, že mělo jít o různé formy trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák. (t. j. o formu zpronevěry a o formu krádeže) a že byl poškozeny různé organizace. Tyto okolnosti samy o sobě nemají žádný vliv na posouzení rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví jako pokračujícího trestného činu ani na řešení otázky jednoty skutku pokračující povahy.

Z toho, co bylo výše uvedeno, Nejvyšší soud ČSR dovodil, že ve vztahu mezi skutkem, pro který byl obviněný stíhán a pravomocně zproštěn obžaloby ve věci obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 2 T 44/76, a nyní stíhaným skutkem, pokud spadl do doby do dne 16. března 1977 (den vyhlášení

zprošťujícího rozsudku obvodního soudu pro Prahu 8), je totožnost skutku. Proto v nynějším řízení je možno obviněného trestně stíhat jen potud, pokud jeho jednání spadá do doby po

16. březnu 1977. Jinak, tj. v jednání spadajícím do doby do dne 16. března 1977, jde o skutek, ohledně něhož tu je pravomocný rozsudek, takže trestní stíhání obviněného je podle § 11 odst. 1 písm. f) tr. ř. nepřijatelné.

Je tedy zřejmé, že otázka přípustnosti trestního stíhání je závislá na jasném zjištění doby, kdy se obviněný dopustil jednání, pro něž je stíhán. Zjištění obvodního soudu pro Prahu 1, které bylo bez dalšího převzato z obžaloby a podle kterého šlo o dobu od roku 1972 do 29. března 1978, nemá podklad v žádném z provedených důkazů a bylo, pokud jde o počátek kritického období založeno patrně jen na té okolnosti, že obviněný byl od roku 1972 držitelem čtenářského průkazu Městské knihovny v Praze.

Proto měla být v dosavadním řízení věnována hlavní pozornost náležitému zjištění doby, kdy se obviněný té které knihy zmocnil, a to alespoň z toho hlediska, zda to bylo v době do dne 16. března 1977 nebo po tomto dni. Pokud takové zjištění nebylo učiněno v řízení, které předcházelo napadenému usnesení, byl porušen zákon.